

Вистояли в неволі

Листопад 1943 року. Похмуре небо над Поліссям. На розчистку залізничних колій біля станції Рокитно фашисти вигнали затриманих хлопців і дівчат. У числі полонених була і моя мама, Надія Петрівна Новоселецька. Через деякий час підійшов ешелон критих залізничних вагонів, звідки чулися плач і зойки. Усіх невольників загнали до вже заповненого людьми вагона, потім закрили двері й зав'язали колючим дротом. Стало відомо, що їх везуть на примусові роботи у фашистську Німеччину. Гітлерівці називали цих нещасних остарбайтерами, при цьому дико реготали. Багато людей у дорозі хворіли й вмирили, деякі відчайдухи намагалися втекти, але вслід лунали черги з автоматів, обриваючи молоді життя.

Довгим і тяжким був той шлях. У місті Брауншвейг, куди прибув ешелон, невольників під конвоєм з вівчарками погнали до табору. Відстаючих нещадно били, а тих, хто падав, зацьковували собаками. У таборі за колючим дротом людей розподілили по бараках. Відтак усіх вишикували й зачитали наказ коменданта - остарбайтери повинні працювати на перемогу Гітлера. За невиконання - розстріл або повішення на площі табору. І почалася каторжна робота на паровозній фабриці, де мама була прибиральницею. Працювали східні раби з ранку до ночі, а годували їх пайкою ерзац хліба, бруквою та баландою, яку звали супом.

Серед полонених були й такі, що за кусок хліба продавали людей гестапівцям і співпрацювала з ними. Найшлася така жінка в бараці матері. Маленька на зріст, вона біла людей резиновим кийком, а щоб було зручніше - німці дали їй табурет. Довго терпіти під одним дахом запроданку чесні люди не могли. Одного ранку її знайшли задушеною. Наприкінці 1944 року всі об'єкти міста інтенсивно бомбардували англійські й американські літаки. Горіла земля, гинули вороги й полонені. Мама розповідала, що всі старалися підтримувати один одного і морально, і фізично, ділилися їжею, рятуючи від смерті. Незважаючи на каторжне життя в неволі, хлопці й дівчата вірили в перемогу. Для них була велика радість, коли в травні 1940 року їх звільнили американські військові. А потім, з 24 травня по 4 липня 1945-го, мама й такі, як вона, проходили перевірку в перевірочнофільтраційному таборі НКВД № 223 в місті Бєсліту. Після цього знову була дорога, тепер уже додому, до рідної України. Йшли пішки через Магдебург, Варшаву до Брєста, а там їх уже доставили в міста Рівне та Київ.

Повернувшись до рідного краю, мама працювала телефоністкою у відділі зв'язку Клесова. Тут вона зустрілася з батьком, колишнім фронтовиком Тимофієм Труновим. Він працював механіком на 43-у заводі Промтрєсту.

У 1951 році народився я, а в липні 1955 - сестричка Наталія. Нелегким було тодішнє життя, але ми були вдягнені, взуті, ситі та навчалися в школі - без війни, без її страхіть.

Зараз живемо під мирним небом, гордимось тим, що свободу і це життя відстояли для своїх дітей і внуків наші батьки й матері. Вічна їм пам'ять серед живих, низький уклін усім ветеранам Великої Вітчизняної війни.

Василь ТРУНОВ